
Redactioneel

Op 26 mei vonden Vlaamse, federale en Europese verkiezingen plaats. Een beleidscyclus eindigt en een nieuwe legislatuur gaat van start: een geschikt moment voor reflectie over het gevoerde arbeidsmarktbeleid en de uitdagingen voor de toekomst. In dit themanummer van Over.Werk schetsen we eerst in twee uitgebreide monitoringbijdrages een actueel beeld van de Vlaamse arbeidsmarkt, met een update van de boordtabel eindloopbaan en een nieuwe analyse over de arbeidsreserve. Na deze cijfermatige inleiding laten we vijftien Vlaamse arbeidsmarktexperten aan het woord. We maakten een selectie van relevante en actuele arbeidsmarktthema's en gingen voor elk onderwerp op zoek naar een academicus met expertise in dit domein. In een 'beleidsbrief aan de Vlaamse Regering' laten zij hun licht schijnen over het beleid dat tussen 2014 en 2019 werd gevoerd en vooral wat zij als prioriteiten en aandachtspunten zien voor de nieuwe bestuursperiode.

We starten dus met een katern **Monitoring van de arbeidsmarkt**. De laatste editie van de boordtabel eindloopbaan dateert al van 2012. In het kader van een steeds krappere wordende arbeidsmarkt, stijgende uitgaven voor de pensioenen en de naderende verkiezingen leek ons de tijd gekomen voor een update over de arbeidsmarktprestaties van 50- en 55-plussers in Vlaanderen. Sinds de vorige editie van de boordtabel ging de werkzaamheidsgraad bij 55-plussers er jaar na jaar op vooruit. In dit eerste artikel geven Bart Scholiers, Ruben De Smet, Sarah Vansteenkiste en Eline Van Onacker een overzicht van enkele drijfkrachten achter deze oplopende werkzaamheidsgraad. Ze maken de balans op van de indicatoren waarvoor we op de goede weg zijn, en waar er nog veel progressie te maken is. In de tweede bijdrage ontleden Vansteenkiste, Van Onacker en Scholiers het arbeidspotentieel op de Vlaamse arbeidsmarkt. Niet op basis van

enquêtegegevens (EAK), zoals in recente eerdere oefeningen, maar op basis van administratieve data (Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming). In het licht van onze steeds krappere wordende arbeidsmarkt is een realistische inschatting van het onbenutte potentieel aan werkenden erg belangrijk. Vooral omdat deze krapte structureel is geworden: behalve met een aanhoudend grote uitstroom van 50-plussers worden we immers geconfronteerd met een inkrimping van de bevolking op arbeidsleeftijd en een almaar latere instroom van jongeren.

In de eerste drie **Beleidsbrieven aan de Vlaamse Regering** ligt de focus op *loopbanen*, met bijdragen van Marijke Verbruggen (over duurzame loopbanen), Angie Van Steerthem en Xavier Baeten (beloningsbeleid) en Dirk Van Damme (levenslang leren). Onder de noemer *in- en uittrede op de arbeidsmarkt* groeperen we beleidsbrieven van Kristof De Witte en Dieter Verhaest (duaal leren), An De Coen (STEM-beleid), Lode Godderis (re-integratie na arbeidsongeschiktheid) en Frank Vandebroucke (eindloopbaanbeleid). In de rubriek *activering* laten we drie experts aan het woord: Stijn Baert (arbeidsmarktbeleid en werkzaamheid), Ludo Struyven (transities op de arbeidsmarkt) en Wim Van Lancker (tewerkstelling en armoede). Rond het thema *diversiteit* worden de aanbevelingen geformuleerd door Koen Van Laer en Patrizia Zanoni (gelijkkansenbeleid) en Karel Neels en Jonas Wood (monitoring van de arbeidsmarktpositie van personen met een migratie-achtergrond). Vervolgens analyseert Kris Bachus de impact van de overgang naar een *circulaire economie* op onze arbeidsmarkt. Het *sociaal overleg* maakt het voorwerp uit van de twee laatste beleidsbrieven. Peggy De Prins houdt een pleidooi voor een nieuwe vorm van sociale dialoog. Tot slot bespreken Valeria Pugnano en Frank Hendrickx de toekomst van het

sociaal overleg in het licht van een reeks institutionele en juridische uitdagingen.

Dit nummer van Over.Werk sluiten we af met een **Open debat**-bijdrage. Fons Leroy neemt afscheid als afgevaardigd bestuurder van de VDAB na een lange loopbaan waarin de arbeidsmarkt centraal stond. De afgelopen decennia verschenen in Over.Werk regelmatig erg gewaardeerde bijdragen van zijn pen. Deze afscheidspublicatie kan gelezen worden als een persoonlijk testament ter inspiratie

van de toekomst van de publieke bemiddelingsdiensten. Vanuit zijn jarenlange expertise denkt hij na over de rol van de publieke bemiddelingsdiensten in een wereld die volatieler, onzekerder, complexer en ambiguer (VUCA) wordt. Hoe kunnen we in zo'n wereld van arbeidsbemiddeling een succesverhaal maken?

Veel leesplezier!
Het redactieteam